

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ЧЕТВЕРТІ ГРАБОВЕЦЬКІ ІСТОРИЧНІ ЧИТАННЯ”

Ігор РАЙКІВСЬКИЙ

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
кафедра історії України і методики викладання історії,
вул. Шевченка, 57, 76018, Івано-Франківськ, Україна*

e-mail: igor.raikivskyi@pnu.edu.ua

DOI: 10.15330/gal.37.159-163

ORCID: 0000-0003-2218-9556

Людмила ДРОГОМИРЕЦЬКА

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
кафедра історії України і методики викладання історії,
вул. Шевченка, 57, 76018, Івано-Франківськ, Україна*

e-mail: liudmyla.drogomyretska@pnu.edu.ua

DOI: 10.15330/gal.37.159-163

ORCID: 0000-0002-9770-2724

4 грудня 2023 р. з нагоди 95-ї річниці з дня народження і восьмої річниці смерті українського вченого, історика, першого завідувача кафедри історії України Володимира Грабовецького (1928–2015 рр.) на його “малій батьківщині” в селищі Печеніжин Коломийського району відбулася чергова Всеукраїнська наукова конференція “Четверті Грабовецькі історичні читання”. Її організаторами стали кафедра історії України і методики викладання історії факультету історії, політології і міжнародних відносин, управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської ОДА, Івано-Франківська обласна організація Національної спілки краєзнавців України, Івано-Франківський історико-меморіальний музей Олекси Довбуша, Івано-Франківський обласний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді, відділ культури і туризму Печеніжинської селищної ради, публічна бібліотека ім. В. Грабовецького та історико-краєзнавчий музей Олекси Довбуша селища Печеніжин. Участь у конференції взяли понад 80 осіб

з різних регіонів України: науковці, викладачі, вчителі, керівники гуртків закладів загальної середньої і позашкільної освіти, представники органів державної влади, музейні працівники, студенти та ін.

На початку конференції присутніх привітав ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда. Він наголосив, що “у цей непростий для нашої держави час важливо не забувати тих людей, все життя яких було наповнене діяльністю, спрямованою на виявлення, збереження та розвиток духовних і культурних скарбів українського народу. Під безпосереднім керівництвом В. Грабовецького відбулось становлення багатьох науковців, виросла історична краєзнавча школа, яка у вивченні локальної історії є взірцем не тільки для Прикарпаття, а й для багатьох регіонів України. Творчий доробок професора В. Грабовецького є цінним джерелом ідей і думок, що відкривають нові напрямки історико-краєзнавчих студій. Вивчення літописів рідних «малих батьківщин» сьогодні підхопили вчителі історії та керівники гуртків у закладах шкільної і позашкільної освіти, які формують музеї та музейні кутки у школах, ведуть шкільну пам'ятко-охоронну роботу, залучають учнів до історико-краєзнавчих досліджень”.

Декан факультету історії, політології і міжнародних відносин кандидат історичних наук, доцент Ігор Гурак у своєму вітальному слові підкреслив багатогранність постаті В. Грабовецького, під керівництвом якого він писав свого часу кандидатську дисертацію: “Академік Володимир Грабовецький залишив нам свою унікальну історичну наукову спадщину. Володимир Васильович був доброзичливою людиною. Щедро ділився своїми виданнями, ідеями, здобутками, і за це ми йому вдячні”.

Завідувач кафедри історії України і методики викладання історії доктор історичних наук, професор Ігор Райківський наголосив, що ім'я В. Грабовецького займає гідне місце в когорті визначних українських вчених і краєзнавців, яким у XX ст. довелося працювати на радянській Україні в умовах жорсткої компартійно-ідеологічної цензури, але праці вченого не втратили свого значення до сьогодні: “Його життя було наповнене діяльністю, спрямованою на вивчення тих сторінок нашої історії, які підтверджують самодостатність та життєствердність української нації”.

На початку пленарного засідання конференції з привітаннями до учасників звернулися голова Коломийської районної військової адміністрації Любомир Глушков, голова Коломийської районної ради Іван Угрин, голова Печеніжинської селищної територіальної громади Ігор Довірак, кандидат педагогічних наук, голова Івано-Франківської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді Михайло Косило. Спогадами про батька поділився син В. Грабовецького – кандидат історичних наук Богдан Грабовецький (“Мала Батьківщина – мотиватор творчості і професійної діяльності Володимира Грабовецького”).

На пленарному засіданні з доповідями виступили: доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії України імені Михайла Грушевського Львівського національного університету імені Івана Франка Олексій Сухий (“Професор Володимир Грабовецький – дослідник локальної історії”), доктор історичних наук, професор кафедри політичних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Василь Марчук (“Українська спадщина Володимира Грабовецького в європейському вимірі”), кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк) Володимир Пришляк (“Володимир Грабовецький про селянський рух в Галицькому Прикарпатті у другій половині XVII ст.”), а також викладачі кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського університету завідувач кафедри історії України і методики викладання історії Ігор Райківський (“Історична Довбушіана в творчому доробку Володимира Грабовецького”) та кандидат історичних наук, доцент Андрій Королько (“Творча співпраця Володимира Грабовецького і Богдана Гаврилів (до 80-річчя з дня його народження)”).

Після пленарного засідання конференція продовжила свою роботу в трьох секціях: “Володимир Грабовецький як науковець, викладач і громадський діяч”; “Регіональні дослідження і музейна справа в Україні: історія і сучасний стан” та “Історичне краєзнавство і музеєзнавство на Прикарпатті”.

Основним завданням “Четвертих Грабовецьких історичних читань” було узагальнення джерелознавчих та історіографічних здобутків наукової, історико-краєзнавчої і музейної роботи В. Грабовецького, творче осмислення нових методологічних підходів до вивчення історії України, історичного краєзнавства та музеєзнавства. У ході роботи конференції було презентовано виставку праць В. Грабовецького, відбувся перегляд документального фільму про його життя і творчість “На вітар історії України”.

Учасники конференції дійшли висновку про потребу подальшого ґрунтовного вивчення і популяризації творчої спадщини В. Грабовецького з історії України і Прикарпаття, що, з огляду на вагомість (особливо зважаючи на ідеологічні обставини, в яких був змушений працювати автор за радянських часів) та його працездатність, є гідним прикладом для наслідування молодим поколінням істориків-краєзнавців. Зокрема, слід опублікувати доповіді учасників наукової конференції “Четверті Грабовецькі історичні читання” окремим виданням у вигляді колективної монографії. З метою вшанування пам’яті В. Грабовецького присутні на конференції запропонували збагатити фондосховища Історико-меморіального музею Олекси Довбуша в м. Івано-Франківськ новими матеріалами з приватної колекції В. Грабовецького, а також звернутися до органів місцевого самоврядування, із клопотанням назвати вулицю імені Володимира Грабовецького на “малій батьківщині” професора – у селищі Печеніжин на Коломийщині та в місті Івано-Франківськ, де Володимир Васильович прожив більшу частину свого життя після переїзду зі Львова в 1975 р. Показово, що в м. Винники біля Львова, що в наш час є частиною міста і де В. Грабовецький жив і працював на початку свого творчого шляху, вже є вулиця його імені (колишня вул. Довганика).

Науковій громадськості, краєзнавцям, меценатам, представникам влади учасники конференції рекомендували популяризувати творчі здобутки В. Грабовецького, спонукати до видання/перевидання його праць, а також у руслі новітніх технологій – оцифрування та оприлюднення їх на відповідних сайтах. Водночас учителям і керівникам гуртків закладів освіти пропонується модернізувати методику історико-краєзнавчої роботи в закладах освіти, де мають органічно поєднуватися традиційні та інноваційні методи, форми, прийоми, зокрема вивчення сторінок історії України і рідного краю, які впродовж понад пів століття плідно досліджував і популяризував професор Володимир Грабовецький.

Надійшла до редакції 26 квітня 2024 р.